

Sygn. akt I C 417/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Jacek Głowacz

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Kopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2019 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko B. A.

z udziałem (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu

Inwestycyjnego Zamkniętego w W. jako interwenienta ubocznego po

stronie powoda

o zapłatę

1) oddała powództwo;

2) zasądza od (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. na rzecz B. A. kwotę 7.380 (siedem tysięcy trzysta osiemdziesiąt) zł brutto tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu i należnych adv. T. K. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w Ł. przy ul. (...) – jako likwidatorowi Kancelarii Adwokackiej adv. M. K..

Sygn. akt I C 417/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 31 sierpnia 2015 r. powód (...) Bank S.A. w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego B. G. kwot:

1) 27.262, 36 zł tytułem kapitału z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 28 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty;

2) 948, 03 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

3) 18.731, 04 zł tytułem tzw. odsetek karnych z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty;

4) 762, 72 zł tytułem opłat i prowizji.

Strony w dniu 6 stycznia 2006 r. zawarły umowę kredytu skutkującą powstaniem należności, których nie uregulował pozwany. Powód określił datę wymagalności wszystkich roszczeń na dzień 16 sierpnia 2012 r. /pозew- k. 2-4/

Na rozprawie pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia. /protokół- k. 59, 111, 117/

Wyrokiem z dnia 28 lipca 2017 r. Sąd uwzględnił roszczenie, zasądzając na rzecz powoda od pozwanego kwotę 55.628, 85 zł i rozkładając świadczenie na raty. /wyrok- k. 120/

Wyrokiem z dnia 5 marca 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III Ca (...) Sąd Okręgowy w Łodzi z apelacji obu stron uchylił wyrok z dnia 28 lipca 2017 r. oraz przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd odwoławczy zwrócił uwagę na to, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie wyjaśniono, co składa się na zasądzoną kwotę 55.628, 85 zł, choć w pozwie dochodzone łącznie kwoty 47.704, 15 zł.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, iż Sąd Rejonowy bezzasadnie ograniczył zakres postępowania dowodowego, co skutkowało nierozpoznanie istoty sprawy. Sąd I instancji oparł ustalenia na niewiarygodnych kopiach dokumentów złożonych przez powoda, które nie są dowodami, a ponadto w sposób nieuprawniony oddalił wniosek o przesłuchanie świadka zgłoszony przez pozwanego.

Sąd Okręgowy polecił przeprowadzenie tych wszystkich dowodów, które zostały lub zostaną zgłoszone przez strony zgodnie z obowiązującymi przepisami procedury. Na podstawie tak zgromadzonego materiału dowodowego Sąd I instancji jest obowiązany do dokonania ustaleń faktycznych, a następnie dokonania oceny zgłoszonego roszczenia. / wyrok z uzasadnieniem- k. 161-167/

W piśmie procesowym pozwany nie wyraził zgody na wstąpienie nabywcy wiarygodności (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. w miejsce powoda (art. 192 pkt 3 k.p.c.). /pismo- k. 271-272 w zw. z k. 178-179 i 225/

W interwencji ubocznej (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. zgłosił przystąpienie do procesu po stronie powoda. /interwencja uboczna- k. 314-315/

Sąd ustalił:

W dniu 6 stycznia 2006 r. powód posługujący się wówczas (...) Bank S.A. zawarł z pozwanym B. A. umowę kredytu złotowego indeksowanego kursem (...) stanowiącego równowartość w złotych polskich kwoty 23.640, 29 CHF z okresem spłaty do dnia 6 stycznia 2016 r. Kredyt był przeznaczony na zakup pojazdu marki K. (...) (rok prod. 2005) za cenę w kwocie 49.200 zł. Stopa oprocentowania była zmienna i wynosiła 6,9 % w stosunku rocznym w dniu zawarcia umowy.

Całkowity koszt kredytu wynosił 28.816, 44 zł, ale ostateczny koszt uzależniony był od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania oraz zmian kursu waluty indeksacyjnej. Dodatkowo pozwany był obowiązany ponieść koszty zarejestrowania pojazdu (44 zł) i ubezpieczenia AC pojazdu (9.900 zł). Łączna suma wszystkich kosztów na dzień zawarcia umowy wynosiła 38.785, 44 zł.

W przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu bank był uprawniony do pobierania od niespłaconej kwoty kredytu podwyższonych odsetek naliczonych według stopy procentowej w wysokości średniego oprocentowania LIBOR 3M (dla 3-miesięcznych lokat) w (...) na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału powiększonej o 15 p.p.

W świetle dyspozycji § 5 ust. 1 umowy kredytu, spłata wszelkich zobowiązań pozwanego miała być dokonywana w złotych.

Jeżeli pozwany nie zapłaciłby w terminach umownych pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, bank mógł wypowiedzieć umowę po uprzednim wezwaniu go listem za zwrotnym potwierdzeniem odbioru do zapłaty

zaległych rat lub ich części w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy w terminie wynoszącym 30 dni.

W procesie zawierania umowy brał udział pośrednik finansowy R. B.. /odpis umowy- k. 230-234; zeznania R. B.- k. 340/

Zabezpieczeniem spłaty kredytu było przewłaszczenie pojazdu na zabezpieczenie. Na podstawie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie z dnia 13 stycznia 2006 r. pozwany przeniósł na powoda udział w prawie własności pojazdu wynoszący 49/100 części. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytu przez bank lub niedotrzymania przez pozwanego warunków umowy przewłaszczenia na bank miała przejść pozostała część udziału w prawie własności wynosząca 51/100 – bez potrzeby składania odrębnego oświadczenia woli z chwilą upływu terminu wypowiedzenia (§ 3 ust. 3 umowy przewłaszczenia). Wówczas pozwany był obowiązany do niezwłocznego wydania pojazdu na żądanie powoda. /umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie- k. 235-236/

W dniu 27 sierpnia 2015 r. powód sporządził wyciąg z ksiąg bankowych, zgodnie z którym wysokość zadłużenia pozwanego względem powoda wynosiła 27.262, 36 zł tytułem należności głównej. Odsetki umowne za okres korzystania kapitału od dnia 16 sierpnia 2012 r. do dnia 6 marca 2013 r. wynosiły 948, 03 zł, a odsetki za opóźnienie w tym okresie od niespłaconego kapitału od dnia 16 sierpnia 2012 r. do dnia 27 sierpnia 2015 r. – 18.731, 04 zł. Tytułem opłat i innych prowizji naliczono 762, 72 zł. /wyciąg- k. 21, 43; odpis wyciągu- k. 237/

Pozwany podjął próbę porozumienia się z bankiem w ten sposób, aby bank zwolnił od zabezpieczenia udział w pojeździe wynoszący 49/100 części celem umożliwienia jego sprzedaży i przekazania uzyskanej kwoty powodowi. Powód nie wyraził na to zgody, co skutkowało brakiem możliwości sprzedaży pojazdu przez pozwanego. Pozwany nie był w stanie regulować dalszej części należności na rzecz banku. /przesłuchanie pozwanego- k. 117-118, 321-323 w zw. z k. 341/

W piśmie z dnia 17 stycznia 2013 r. – doręczonym pozwanemu w dniu 7 lutego 2013 r. – powód wypowiedział umowę kredytu w związku z powstaniem zaległości w spłacie kredytu oraz brakiem reakcji pozwanego na monit i wezwanie do zapłaty – z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. /odpisy pism z potwierdzeniem odbioru- k. 238-240/

Na dzień 4 marca 2013 r. saldo zadłużenia pozwanego wynosiło 7.708, 65 zł. /saldo zadłużenia z wyliczeniem odsetek- k. 268 w zw. z k. 269/

Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. w Ł. prowadził przeciwko pozwanemu postępowanie egzekucyjne należności publiczno-prawnych. Zadłużenie pozwanego z tytułu należności publiczno-prawnych, w tym podatkowych, na dzień 10 października 2011 r. wynosiło łącznie 407.594, 68 zł.

W dniu 10 października 2011 r. organ egzekucyjny zajął cały pojazd marki K. (...) będący przedmiotem przewłaszczenia na zabezpieczenie. Na wniosek powoda, postanowieniem z dnia 12 grudnia 2011 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. wyłączył spod egzekucji udział wynoszący 49/100 części.

W dniu 23 października 2014 r. nastąpiła sprzedaż licytacyjna udziałów w pojeździe marki K. (...) należących do pozwanego. Nabywca licytacyjny uiścił cenę sprzedaży pojazdu w kwocie 3.300 zł, pomimo że zgodnie ze skorygowaną wyceną rzeczoznawcy wartość rynkowa pojazdy wynosiła 8.600 zł (wartość udziału wynoszącego 51% wynosiła 4.386 zł). W dacie sprzedaży przebieg pojazdy wynosił 66.588 km.

W dniu 28 października 2014 r. pojazd został zwolniony od zajęcia. /pismo- k. 274; zawiadomienia, pisma, protokoły, faktura, kopia dowodu rejestracyjnego, postanowienie i wykaz zaległości w aktach postępowania egzekucyjnego- 275-297, 302-307; odpis oceny technicznej- k. 337; przesłuchanie pozwanego- k. 322 w zw. z k. 341/

Na podstawie umowy przelewu z dnia 28 czerwca 2018 r. powód przeniósł pakiet wierzytelności, w tym wierzytelność przeciwko pozwanemu, na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.. /odpis umowy z załącznikami- k. 205-221/

Pozwany jest emerytem. Wysokość emerytury po uwzględnieniu realizowanych zajęć egzekucyjnych wynosi około 1.400 zł miesięcznie. Pozwany zamieszkuje samotnie, koszt utrzymania mieszkania wynosi 700 zł. Pozwany cierpi na cukrzycę typu II. Na leki przeznaczają 300-400 zł miesięcznie. Dzieci pozwanego są dorosłe i samodzielne. / przesłuchanie pozwanego- k. 322 w zw. z k. 341/

Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe realizując w całości inicjatywę dowodową nie tylko stron, ale także interwenienta ubocznego, który nabył wierzytelność przysługującą powodowi przeciwko pozwanemu i w dacie zamknięcia rozprawy był jedynym podmiotem zainteresowanym rozstrzygnięciem sporu na korzyść powoda.

Uwzględniając dyspozycję art. 129 § 2 k.p.c. oraz art. 386 § 6 k.p.c. i wiążące stanowisko Sądu II instancji należało pominąć wszystkie niewiarygodne kopie dokumentów złożonych przez strony, w tym przez pozwanego (k. 24-29, 67-76, 78-87, 94-107, 273).

Do złożenia prawidłowo uwierzytelnionych odpisów strony zostały zobowiązane zarządzenie przewodniczącego przy ponownym rozpoznaniu sprawy (k. 174). Mimo to powód nie złożył oryginałów, ani uwierzytelnionych dokumentów potwierdzających istnienie i wysokość wierzytelności. Prawidłowo uwierzytelnione odpisy umowy (k. 230-234) i pozostałych dokumentów złożył jedynie podmiot, który dopiero w dalszym toku procesu zgłosił interwencję uboczną. Przedmiotowe odpisy Sąd ostatecznie (przy braku jakiegokolwiek zarzutu ze strony pozwanego) potraktował jako część materiału dowodowego dążąc do ustalenia podstawowych faktów i wyjaśnienia istoty sprawy.

Zeznania świadka R. B. nie miały decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia o tyle, że świadek (występujący w procesie zawarcia umowy jedynie jako pośrednik finansowy) nie pamiętał żadnych istotnych okoliczności dotyczących wykonywania umowy kredytu oraz sposobu zaspokojenia należności banku po sprzedaży pojazdu.

Zgromadzony materiał dowodowy nie pozwolił ustalić, czy powód pozostał współwłaścicielem pojazdu w udziale wynoszącym 49/100 części, a jego zabezpieczenie wynikające z przewłaszczenia pojazdu pozostaje w mocy, czy też skorzystał z możliwości zbycia swojego udziału i zaspokoił swoją należność w całości lub przynajmniej w części.

Sąd załączył z urzędu akta dwóch spraw z wniosków powoda o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko pozwanemu (II1 Co 7532/14 i II1 Co 2337/15). Wnioski w tych sprawach złożono odpowiednio w dniach 28 października 2014 r. i 30 marca 2015 r. Wniosek w pierwszej z tych spraw został oddalony przez Sąd postanowieniem z dnia 13 listopada 2014 r., jednakże drugi wniosek został uwzględniony postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2015 r. Brak jest informacji, czy na podstawie tak powstałego tytułu wykonawczego było prowadzone postępowanie egzekucyjne.

Należy natomiast podkreślić, że o dopuszczenie dowodów z dokumentów znajdujących się w tych aktach nie wносиła żadna ze stron, ani interwenient uboczny. Powód nie powoływał się również na przerwanie biegu terminów przedawnienia mogące potencjalnie wynikać ze złożenia wniosków w przedmiotowych sprawach.

Jak będzie to jednak wskazane poniżej, wnioski te i tak nie mogły in casu prowadzić do przerwania przedawnienia z uwagi na stwierdzenie niekonstytucyjności przepisów przewidujących możliwość wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych przez TK.

Sąd zważył:

Powództwo podlega oddaleniu w całości jako przedawnione, a ponadto nieudowodnione co do wysokości dochodzonych roszczeń.

Zasadność roszczenia podlegała analizie w świetle dyspozycji przepisów poświęconych umowie kredytu bankowego, w szczególności art. 69 i n. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w brzmieniu na dzień zawarcia umowy kredytu (t.j. Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) w zw. art. 2 ust. 1 i 2 pkt 2 z obowiązującej wówczas ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1081).

Pozwany winien być traktowany jako konsument w rozumieniu art. 2 ust. 4 ustawy o kredycie konsumenckim przede wszystkim dlatego, że w umowie kredytu nie wskazano, że jest on udzielany w celu związanym z działalnością gospodarczą prowadzoną wówczas przez pozwanego. W praktyce umowy kredytowe zawierane pomiędzy przedsiębiorcami charakteryzują się m.in. oznaczeniem w treści umowy firmy przedsiębiorcy lub nazwy przedsiębiorstwa oraz charakteru działalności gospodarczej prowadzonej przez kredytobiorcę. W konsekwencji, Sąd uznał w niniejszej sprawie, iż kredyt został udzielony w celu niezwiązanym bezpośrednio z działalnością gospodarczą pozwanego, choćby nawet pojazd nabyty za postawione do dyspozycji pozwanego środki miał służyć do jej prowadzenia.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 w zw. z art. 93 ust. 1 powołanej ustawy Prawo bankowe, zabezpieczenie wierzytelności banku mogło być dokonane w drodze przeniesienia na bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomej lub papierów wartościowych.

W niniejszej sprawie zawarcie umowy kredytu bankowego nie budzi wątpliwości. Interwenient uboczny, który przystąpił do procesu po stronie powoda złożył do akt sprawy zarówno uwierzytelniony zgodnie z art. 129 § 2 k.p.c. odpis umowy kredytu, jak i uwierzytelniony odpis umowy przewłaszczenia pojazdu na zabezpieczenie.

Zastrzeżenia budzi natomiast sposób wyliczenia spornych należności oraz termin ich wymagalności. Ponadto, powód nie wyjaśnił, czy i w jakim zakresie zaspokoił wierzytelność po dokonaniu sprzedaży pojazdu przewłaszczonego na zabezpieczenia na jego rzecz w udziale wynoszącym 49/100 części.

Zgodnie z niekwestionowanym przez pozwanego, ale także przez interwenienta ubocznego twierdzeniem powoda roszczenia pozwu wymagalne są od dnia 16 sierpnia 2012 r. Powyższe założenie legło także u podstaw wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych, gdzie od tej daty kapitalizowane były „odsetki umowne” i „odsetki za opóźnienie” (k. 237). Zgodnie z wyciągiem, kwota należności z tytułu niespłaconego kapitału wynosiła 27.262, 36 zł na dzień 27 sierpnia 2015 r.

Rodzi to wątpliwości o tyle, że wypowiedzenie umowy kredytu zostało dokonane później. Pozwany otrzymał bowiem odpis pisma z wypowiedzeniem umowy w dniu 7 lutego 2013 r. (k. 240). Saldo należności z tytułu kapitału na 3 dni przed upływem 30-dniowego terminu wypowiedzenia, a więc na dzień 4 marca 2013 r. wynosiło 7.708, 65 zł (k. 268). Powód w żaden sposób nie wykazał, ani nawet nie uprawdopodobnił, że wysokość niespłaconego kapitału mogła w dniu 27 sierpnia 2015 r. wynosić aż 27.262, 36 zł. Powód nie wyjaśnił w szczególności, czy przedmiotowa rozbieżność może wynikać z ujęcia w saldzie zaległości wyliczonych wyłącznie w (...). Należy podkreślić, że zgodnie z § 5 ust. 1 umowy kredytu, spłata wszelkich zobowiązań pozwanego miała być dokonywana w złotych i tak powinny być one wyliczane.

Wewnętrznie sprzeczne jest także roszczenie o zapłatę skapitalizowanych odsetek. Powód nie wyjaśnił sposobu ich wyliczenia posługując się w uzasadnieniu pozwu różnymi stopami referencyjnymi (WIBOR 3M- k. 3v, LIBOR 3M- k. 6v).

Powyższe zastrzeżenia sprawiają, że zarówno wyciąg z ksiąg bankowych, jak i saldo należności nie mogą być uznane za dowody potwierdzające wysokość zobowiązań pozwanego, ani ich wymagalność. Stąd też roszczenie nie zostało udowodnione co do wysokości.

Należy także podkreślić, że gdyby uznać za prawidłowe twierdzenie powoda, zgodnie z którym roszczenie jest wymagalne jednak od daty wcześniejszej, tj. od dnia 16 sierpnia 2012 r., to zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego jest uzasadniony. W dacie wniesienia pozwu w dniu 31 sierpnia 2015 r. upłynął już bowiem 3-letni termin

przedawnienia określony w art. 118 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 9 lipca 2018 r. Roszczenie powoda jest bowiem związane z jego działalnością gospodarczą, nie ma natomiast charakteru okresowego.

Przedmiotem zobowiązania z tytułu kredytu bankowego jest bowiem cała suma odpowiadająca kwocie udzielonego kredytu, a nie poszczególne raty kredytu stanowiące jedynie części określonego świadczenia (tak m.in. wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 grudnia 2016 r., III Ca 1395/16, Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych).

Nadto, jak już wskazano w ramach oceny dowodów, Sąd pominął dokumenty w postaci wniosków powoda o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu w sprawach o sygn. akt II1 (...) i II1 (...).

Nawet gdyby Sąd oparł się na dowodach z przedmiotowych dokumentów i ustalił, że wnioski o nadanie klauzuli wykonalności złożono w dniach 28 października 2014 r. i 30 marca 2015 r. to nie można uznać, że doprowadziły one do przerwania biegu przedawnienia zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 124 § 1 i 2 k.c. Rozpoznanie wniosków nastąpiło odpowiednio w dniach 13 listopada 2014 r. i 21 kwietnia 2015 r.

Na mocy wyroku TK z dnia 14 kwietnia 2015 r. (P 45/12, OTK-A z 2015 r., nr 4, poz. 46), przepisy przewidujące możliwość wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych utraciły moc z dniem 1 sierpnia 2016 r. Oznacza to, że skutek przerwy biegu przedawnienia wywołany złożeniem przed tą datą wniosków o zaopatrzenie bankowego tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności nie mógłby zostać zakwestionowany.

Odmienne jednak zagadnienie to ujmować należy w przypadku zbycia wierzytelności przez bank w drodze cesji na rzecz podmiotu nieposiadającego statusu banku. Wówczas nabywca wierzytelności nie mógłby powołać się z korzyścią dla siebie na przerwanie biegu przedawnienia przez czynność, do wykonania której upoważniony był jedynie bank (por. m.in. postanowienie SN z dnia 26 października 2016 r., III CZP 60/16, LEX). Jak wskazuje się wprost w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 kwietnia 2018 r. (I ACa 1030/17, LEX), przerwa biegu przedawnienia wynikająca z dokonania czynności związanych z bankowym tytułem egzekucyjnym odnosi skutek wyłącznie wobec podmiotu, który mógł wystawić ten tytuł i dochodzić na jego podstawie roszczeń. W konsekwencji, jeżeli nabywca wierzytelności nie może posługiwać się bankowym tytułem egzekucyjnym, przerwa biegu przedawnienia nie odnosi wobec niego skutku; z chwilą przeniesienia wierzytelności traktuje się ją tak, jak gdyby nie miała miejsca. Tożsame stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie z dnia 28 listopada 2018 r. (V ACa 1400/17, LEX).

W tej sprawie wierzytelność powoda została w toku procesu zbyta na rzecz podmiotu niebędącego bankiem (interwenienta ubocznego). Zgodnie z art. 192 pkt 3 k.p.c. nie ma to wpływu na istnienie legitymacji procesowej czynnej powoda. Jednakże sprawia, że nabywca wierzytelności nie mógłby skorzystać z przerwania biegu przedawnienia przez bank (poprzez wystąpienie o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu) nawet, gdyby ten powoływał się na te okoliczności w tej sprawie.

Reasumując, przyjmując jako wiążące konsekwentnie podtrzymywane (do czasu zbycia wierzytelności) stanowisko powoda, zgodnie z którym całość należności była wymagalna od dnia 16 sierpnia 2012 r., roszczenie było przedawnione w chwili wytoczenia powództwa w dniu 31 sierpnia 2015 r. Stanowisko powoda mogło być oparte na merytorycznych przesłankach (nie było wynikiem omyłki) o tyle, że pozwany już wcześniej miał problemy z bieżącą obsługą zadłużenia. Bank mógł zatem kierować monity o zapłatę i wyznaczać kolejne terminy spłat jeszcze przed formalnym wypowiedzeniem umowy, co tłumaczyłoby wskazanie wcześniejszego terminu wymagalności poszczególnych należności.

Powód nie wyjaśnił wreszcie w żaden sposób, w jakim zakresie skorzystał ze sprzedaży licytacyjnej pojazdu powoda w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł.. Warto przypomnieć, że bank nie wyrażał zgody na sprzedaż pojazdu przez pozwanego we własnym zakresie, co mogłoby doprowadzić do realnego zaspokojenia przynajmniej w większej części.

Zgodnie natomiast z § 3 ust. 3 umowy przewłaszczenia, już w przypadku wypowiedzenia umowy kredytu przez bank lub niedotrzymania przez pozwanego warunków umowy przewłaszczenia na bank miała przejść pozostała część

udziału w prawie własności wynosząca 51/100 – bez potrzeby składania odrębnego oświadczenia woli z chwilą upływu terminu wypowiedzenia. Jeżeli tak, z chwilą upływu 30-dniowego terminu wypowiedzenia umowy, a więc z dniem 7 marca 2013 r. stał się jedynym właścicielem kredytowanego pojazdu i mógł zaspokoić wierzytelność. Pomimo to powód dopuścił do tego, że w dniu 23 października 2014 r. nastąpiła sprzedaż licytacyjna udziałów w pojeździe marki K. (...) należących do pozwanego. Powód nie ustosunkował się do informacji zgromadzonych na ten temat przez Sąd, ani nie wyjaśnił, jakie środki przypadły mu po sprzedaży pojazdu, ewentualnie czy nadal jest uprawnionym z tytułu udziału w prawie własności pojazdu.

Wątpliwości co do wysokości i wymagalności sumy kapitału czynią całkowicie niemiernymi wyliczenia należności głównej, jak i skapitalizowanych odsetek. Z kolei brak załączenia tabeli opłat i prowizji, a także regulaminu dotyczącego kredytu czyni niemożliwą weryfikację, czy zasadnie naliczono prowizje i opłaty w dość znaczącej wysokości 762, 72 zł. Powód nie sprecyzował nawet, jakie pozycje składają się na tę kwotę.

Wszystkie te zastrzeżenia i wątpliwości sprawiają, że roszczenie nie mogło zostać uznane za udowodnione co do wysokości. Powództwo także z tego względu podlega oddaleniu.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu Sąd orzekł na podstawie 98 § 1 i 3 zw. z art. 107 k.p.c. i art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (obecnie t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1184; postanowienia SN z dnia 28 marca 2012 r., V Cz 161/11, LEX i z dnia 18 września 2017 r., V CSK 677/16, LEX).

Powodem w sprawie pozostał bank-zbywca wierzytelności, ponieważ pozwany nie wyraził zgody na wstąpienie nabywcy w miejsce powoda (art. 192 pkt 3 k.p.c.). W stosunku do interwenienta ubocznego nie miały w tej sprawie zastosowania przepisy o współuczestnictwie jednolitym, co skutkowało brakiem możliwości zasądzenia kosztów procesu, ani kosztów pomocy prawnej udzielanej z urzędu od interwenienta ubocznego na rzecz pozwanego.

Stroną wygrywającą proces w całości jest pozwany. Wobec tego nie zachodzą także podstawy do przyznania pełnomocnikowi z urzędu kosztów pomocy prawnej od Skarbu Państwa. Wyliczenie kosztów pomocy prawnej uwzględnia fakt udzielania jej dwukrotnie w postępowaniu przed Sądem I instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Okręgowym w Łodzi, a także zmiany stanu prawnego w zakresie kosztów pomocy prawnej z urzędu w toku całego postępowania.

Wydanie wyroku przez Sąd I instancji nastąpiło w dniu 28 lipca 2017 r., a przez Sąd Okręgowy w Łodzi – w dniu 5 marca 2018 r. Akta sprawy przesłano do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 28 grudnia 2017 r., natomiast zostały one zwrócone tutejszemu Sądowi w dniu 5 marca 2018 r. Oznacza to, że w dacie wszczęcia postępowania rozpoznawczego i odwoławczego (do zakończenia sprawy w danej instancji) obowiązywały inne akty prawne.

Koszty brutto pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu obejmowały kwoty:

- w I instancji: 2.400 zł z należnym podatkiem VAT, tj. łącznie 2.952 zł - § 6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 3 i § 22 rozporządzenia MS z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.);

- w II instancji: 1.200 zł z należnym podatkiem VAT, tj. łącznie 1.486 zł – § 16 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 8 pkt 5 rozporządzenia MS z dnia 3 października 2016 r. w sprawie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu według stanu na tamten dzień – Dz. U. z 2016 r., poz. 1714;

- ponownie w I instancji: 2.400 zł z należnym podatkiem VAT, tj. łącznie 2.952 zł – § 8 pkt 5 rozporządzenia MS z dnia 3 października 2016 r. w sprawie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu według stanu na tamten dzień – Dz. U. z 2016 r., poz. 1714.

Łącznie zatem Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.390 zł brutto tytułem kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje. Również w tym przypadku kwota wynagrodzenia podlegała podwyższeniu o należny podatek VAT (por. uchwała SN z dnia 3 grudnia 2015 r., III CZP 90/15, OSNC z 2017 r., nr 1, poz. 3; zob. także

postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2010 r., II Cz 25/10, niepubl., a także postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 marca 2011 r., I ACz 311/11, niepubl.).

Koszty pomocy prawnej z urzędu należne są ostatecznie likwidatorowi kancelarii (zastępcy) ustanowionego pierwotnie pełnomocnika, który w dacie zamknięcia rozprawy faktycznie reprezentował pozwanego i został wyznaczony do prowadzenia postępowań przez dziekana (...) w Ł. (por. art. 37a ust. 2 powołanej ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze; odpis decyzji dziekana – k. 313).